

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 6.12.2023
JOIN(2023) 51 final

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Stop nenávisti: Evropa je ve svém postoji jednotná

Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.

Článek 2 Smlouvy o Evropské unii

1. ZINTENZIVNĚNÍ BOJE PROTI NENÁVISTI

Hodnoty stanovené ve smlouvách EU nejsou ani teoretické, ani nepovinné: jsou základními podmínkami, na nichž je založena naše demokratická a pluralitní společnost. Musí platit pro všechny v EU. Každý člověk, každá komunita a každé vyznání si zaslouží stejný respekt. Soudržnost naší společnosti je narušována, když se stupňuje tlak proti určitým skupinám.

V posledních týdnech se v Evropě odehrávají scény, o nichž jsme doufali, že se již nikdy nebudou opakovat. Násilné kriminální útoky na židovskou komunitu jsou šokující připomínkou toho, že nikdy nesmíme podcenit možnost návratu nenávisti. Je nepřijatelné, aby se židovské komunity cítily nejistě a aby se lidé báli žít svůj každodenní život, posílat své děti do školy, žít na univerzitách nebo chodit do práce. Je nepřijatelné, že obavy o bezpečnost byly v posledních letech částečně příčinou úbytku židovské populace v EU, neboť mnoho lidí dalo přednost migraci mimo EU. Židovské komunity v Evropě jsou nedílnou součástí naší historie, kultury a společnosti a antisemitismus je neslučitelný se vším, co Evropská unie představuje. Dnešní situace je neslučitelná s lidskými právy, našimi hodnotami a evropským způsobem života.

Totéž platí pro všechny formy nenávisti. Zaznamenáváme nárůst nenávisti vůči muslimům, kdy muslimové čelí zastrašování, obtěžování a diskriminaci. Je nutné respektovat všechny rozličné aspekty, které z Evropy dělají tak jedinečně rozmanitou společnost¹. To je nedílnou součástí naší evropské rozmanitosti.

Existují jasné důkazy, že v posledních týdnech došlo k obecnějšímu nárůstu nenávisti. Nenávist vede k další nenávisti: je destruktivní silou nejen pro konkrétní komunity, ale pro nás všechny. Nenávist představuje riziko pro naši společnost a demokracii. Nesmíme se smířit s tím, že lidé nemohou hrát svou plnohodnotnou roli kvůli tomu, jak vypadají, v co věří, koho milují nebo odkud pocházejí. Evropské dějiny ukazují, že mlčky stát stranou a přihlížet jen dává prostor pro růst nenávisti. Znevažující jazyk podporuje pocit beztrestnosti vůči útokům na konkrétní komunity nebo jednotlivce. Dezinformace a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování jsou využívány těmi, kteří chtějí oslabit naše demokratické systémy s cílem rozdmýchat konflikt. Zneužívají dalšího sociálního napětí, jako je sociální vyloučení a chudoba, k vyčlenění skupin za účelem jejich stigmatizace. Svoboda projevu je základním právem a ceněnou hodnotou, ale právo v oblasti lidských práv uznává, že nesmí být zneužívána k podněcování nenávisti a násilí. A ti, kdo překročí hranici, by neměli ujít trestu.

S naší historií a sdílenými hodnotami je spojena odpovědnost chránit židovské komunity v Evropě a být s nimi solidární – **a bojovat proti nenávisti, hledání obětních beránků a**

¹ Dne 6. listopadu 2023 vydali zvláštní vyslanci a koordinátoři boje proti antisemitismu [společné prohlášení](#) o boji proti antisemitské nenávisti. Koordinátoři, zvláštní zástupci a vyslanci zabývající se nenávistí a rasismem vůči muslimům vydali dne 29. listopadu 2023 [mezinárodní prohlášení o boji proti všem formám nenávisti, zejména proti nenávisti vůči muslimům](#).

očerňování jakýchkoli osob kvůli jejímu rasovému a etnickému původu, víře, pohlaví nebo sexualitě. Násilí a nenávisť, které jsme v posledních týdnech zaznamenali – jak v přímých činech, tak v podněcování k nim –, jsou nepřijatelné a vyžadují silnou a rozhodnou reakci.

Toto sdělení je výzvou k akci pro všechny Evropany, která má zajistit, aby Evropa byla místem, kde našich základních hodnot požívají všichni, a to na základě rovnosti. Lhostejnost nebo neznalost neohrožuje jen lidi, kteří čelí diskriminaci, ale i otevřenou a rozmanitou společnost, demokracii a evropský způsob života. Nečinnost nepřichází v úvahu. Musíme odolat a stát při sobě.

Nenávisť se může projevat v mnoha podobách, jako jsou šikana, obtěžování, slovní urážky nebo nadávky, dezinformace, vyhrožování nebo výzvy k násilí až po násilí samotné. Její výskyt napříč sociálním a politickým spektrem vyžaduje komplexní reakci.

V posledních letech **Komise ve spolupráci s Evropským parlamentem a Radou vypracovala soubor právních nástrojů a politických iniciativ na podporu a ochranu společných hodnot a základních práv EU stanovených ve Smlouvách a v Listině základních práv EU.**

Základním rámcem EU pro důraznou **společnou reakci na rasistické a xenofobní projevy a trestné činy z nenávisťi** je rámcové rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii z roku 2008². Tím se stanoví **trestněprávní rámec, který zajistí, aby závažné projevy rasismu a xenofobie byly v celé EU trestány účinnými, přiměřenými a odrazujícími trestními sankcemi.** Zejména požaduje, aby členské státy kriminalizovaly nenávisťné projevy – veřejné podněcování k násilí nebo nenávisťi na základě rasy, barvy pleti, náboženství, původu nebo národnostního či etnického původu³ – a aby při vynášení rozsudků nad pachateli trestných činů náležitě zohledňovaly rasistické motivy. Vnitrostátní orgány musí vyšetřovat, stíhat a soudit případy údajných trestných činů nebo projevů motivovaných nenávisťi, včetně veřejného schvalování, popírání a hrubého zlehčování holocaustu.

Bylo vyvinuto významné úsilí, aby bylo zajištěno úplné a správné provedení rámcového rozhodnutí, zejména prostřednictvím zahájení řízení o nesplnění povinnosti proti třinácti členským státům od října 2020. To vedlo k přijetí opatření ze strany deseti členských států. Pro účinné provádění těchto pravidel v plném rozsahu je třeba, aby ostatní členské státy přijaly další opatření.

V prosinci 2021 Komise navrhla **rozšířit stávající seznam „unijních trestných činů“ stanovený ve Smlouvách o nenávisťné projevy a trestné činy z nenávisťi**⁴, a to s cílem vyřešit současné rozdílné a roztržité trestněprávní přístupy členských států a zajistit jednotnou ochranu obětí v celé EU. To vyžaduje jednomyslné rozhodnutí Rady se souhlasem Evropského parlamentu, které by následně umožnilo Komisi předložit legislativní návrh na posílení stávajícího právního rámce pro boj proti nenávisťným projevům a trestným činům z nenávisťi v celé EU. Nedávné události zdůrazňují **nutnost urychleného přijetí tohoto rozhodnutí Rady**, s cílem chránit naše společné hodnoty EU, které jsou ohrožovány všemi

² Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55).

³ Článek 1 rámcového rozhodnutí.

⁴ „Inkluzivnější a bezpečnější Evropa: rozšíření seznamu trestných činů EU o nenávisťné verbální projevy a trestné činy z nenávisťi“, [COM\(2021\) 777 final](#), 9.12.2021. Tato iniciativa je jedním z výsledků oznámených v roce 2020 v Akčním plánu pro evropskou demokracii.

formami nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti, bez ohledu na osoby a skupiny, proti nimž jsou namířeny.

2. OCHRANA LIDÍ A MÍST

„Nikdo se nerodí s nenávistí k lidem s jinou barvou pleti či jiným vyznáním víry. Lidé se nenávidět učí, a když se dokáží naučit nenávidět, dokážeme je naučit i milovat. Navíc láska je lidskému srdci přirozenější.“

Nelson Mandela, prezident Jihoafrické republiky (1994–1999)

Strategie bezpečnostní unie 2020–2025⁵ zdůraznila potřebu bezpečnosti pro všechny v EU, a to v souladu s hodnotami a zásadami EU.

Evropa dnes zažívá alarmující nárůst nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti⁶. Ty zahrnují jak fyzické⁷, tak online⁸ útoky a přidávají se ke stávající rasové diskriminaci. Důkazy naznačují, že nenávistné projevy a nepřátelství se dotýkají zejména židovských a muslimských komunit⁹. Důležitou roli při dřívějších opatřeních, která je nyní třeba zintenzivnit, sehrály obavy o bezpečnost a také vnímaná nedostatečná odhodlanost řešit antisemitismus¹⁰.

- *Ochrana před fyzickými hrozbami*

Orgány činné v trestním řízení mají zvláštní odpovědnost za vedení boje proti rizikům, která nenávistné projevy a trestné činy z nenávisti představují pro osobní bezpečnost. Skupina na vysoké úrovni pro boj proti rasismu, xenofobii a dalším formám nesnášenlivosti¹¹ pomáhá členským státům rozvíjet odbornou přípravu a budování kapacit pro orgány činné v trestním řízení, zlepšovat evidenci trestných činů z nenávisti a sběr údajů a také podporovat oběti v oznamování trestných činů z nenávisti. Spolupracuje s agenturami EU s cílem zlepšit odborné vzdělávání policie v oblasti trestných činech z nenávisti a podporovat oběti trestných

⁵ Strategie bezpečnostní unie EU, [COM\(2020\) 605 final](#), 24.7.2020.

⁶ Z údajů projektu „European Observatory on Online Hate“ (Evropská observatoř pro nenávist na internetu) financovaného EU vyplývá, že z osmi milionů analyzovaných zpráv na internetu v EU se míra toxicity nenávistných projevů od začátku roku 2023 zvýšila o 30 %. V případě francouzského, ruského, slovenského a španělského jazyka je tato míra vyšší. <https://eoooh.eu/>

⁷ Ačkoli veřejné orgány zatím statistiky nesestavují, občanská společnost nebo média uvádějí řadu příkladů. Organizace občanské společnosti v Německu zaznamenaly náhlý nárůst antisemitských (zdroj: RIAS) a protimuslimských (zdroj: CLAIM) incidentů. Tiskové zprávy zaznamenaly výrazný nárůst antisemitských útoků ve Francii (zdroj: Le Monde), Rakousku (zdroj: euractiv) a Nizozemsku (zdroj: jta.org).

⁸ Jedna studie zaznamenala v průběhu října více než padesátinásobný nárůst absolutního počtu antisemitských komentářů k izraelsko-palestinskému konfliktu u videí na YouTube. Celkový podíl antisemitských zpráv se ve stejném období více než zdvojnásobil (zdroj: isdglobal.org, 31. října 2023). Podobný průzkum provedený na platformě X ukazuje, že počet příspěvků obsahujících protimuslimská klíčová slova se během víkendu, kdy došlo k teroristickým útokům Hamásu, zvýšil více než čtyřikrát oproti předchozím dvěma dnům (zdroj: isdglobal.org, 2. listopadu 2023).

⁹ Zpráva „Being Black in the EU“ (Být černochem v EU), kterou Agentura Evropské unie pro základní práva zveřejnila v říjnu 2023, zdůrazňuje, že třetina respondentů zažila během pěti let před průzkumem rasově motivované obtěžování a 4 % respondentů zažila rasově motivované násilí.

¹⁰ Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života (2021–2030) [COM\(2021\) 615 final](#), 5.10.2021.

¹¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-hatesccscsc-speech-and-hate-crime_en

činů z nenávisti¹². Ve všech případech je zásadní zapojit do přípravy a realizace bezpečnostních strategií ohrožené komunity¹³.

Probíhající opatření zahrnují:

- Agentura EU pro vzdělávání v oblasti prosazování práva CEPOL plánuje cílené akce a elektronická školení zaměřená konkrétněji na antisemitismus, nenávist vůči muslimům a obecněji na bezpečnostní opatření proti rasismu. Setkání s donucovacími orgány členských států v Budapešti v dubnu 2024 se zaměří na zlepšení koordinace a účinné provádění právních předpisů týkajících se trestných činů z nenávisti.
- Europol rovněž posílí podporu pro orgány činné v trestním řízení, aby mohly využívat kybernetické vyšetřovací nástroje k identifikaci pachatelů působících online a sítí zapojených do trestných činů z nenávisti.
- Strategie evropského justičního vzdělávání na období 2021–2024¹⁴ zahrnuje specializovanou činnost v oblasti vzdělání o uplatňování Listiny základních práv EU, včetně vzdělávání v souvislosti s opatřeními EU proti nenávisti.
- Školící materiály o antidiskriminaci, včetně antisemitismu, jsou k dispozici na Evropské vzdělávací platformě portálu evropské e-justice. Budou základem pro další fázi evropského justičního vzdělávání.

Tato opatření mají být podpořena sítí **vnitrostátních kontaktních míst pro vymáhání práva specializovaných na vyšetřování** nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti, aby se posílila koordinace s činnostmi na úrovni EU, například v rámci skupiny na vysoké úrovni pro boj proti rasismu, xenofobii a dalším formám nesnášenlivosti, přeshraniční podpora vyšetřování a výměna osvědčených postupů a nástrojů¹⁵.

Strategie EU v oblasti práv obětí na období 2020–2025¹⁶ zdůraznila potřebu zajistit obětem trestných činů z nenávisti specializovanou podporu a ochranu. Zdůraznila, že se trestné činy z nenávisti neúměrně dotýkají některých komunit, například Židů nebo muslimů. Strategie stanoví opatření, která podporují ohlašování trestných činů¹⁷, lepší vyšetřování motivace předsudků a posílení podpory obětem rasistických a xenofobních trestných činů. Tato činnost je podporována finančními prostředky EU pro oběti trestných činů z nenávisti a iniciativami na zvyšování povědomí v rámci programů Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) a Spravedlnost. V červenci 2023 přijala Komise návrh **revize směrnice o právech obětí¹⁸**. Rychlé přijetí této revize by posílilo ochranu zranitelných obětí, jako jsou oběti trestných činů

¹² Zejména agentury FRA a CEPOL, jakož i Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

¹³ Od roku 2021 Komise společně s OBSE/ODIHR a Světovým židovským kongresem zorganizovala sedm akcí mezi vnitrostátními donucovacími orgány a židovskými komunitami s cílem posílit jejich spolupráci v oblasti bezpečnosti. Další akce je plánována na 11. prosince 2023 v Itálii.

¹⁴ „Zajistit spravedlnost v EU – Strategie evropského justičního vzdělávání na období 2021–2024“, [COM\(2020\) 713 final](#), 2.12.2020.

¹⁵ O tento návrh usiluje španělské předsednictví v Radě.

¹⁶ Strategie EU v oblasti práv obětí (2020–2025), [COM\(2020\) 258 final](#), 24.6.2020.

¹⁷ Nedostatečné oznamování vede k pokračování viktimizace, k beztrestnosti pachatelů a ke snížení úrovně bezpečnosti celých skupin, které trestné činy z nenávisti postihují. Studie agentury FRA o antisemitismu zjistila, že 79 % Židů, kteří zažili obtěžování motivované antisemitismem, nejzávažnější incidenty neoznámilo. Průzkum FRA „Zkušenosti a vnímání antisemitismu. Druhý průzkum diskriminace a trestných činů z nenávisti vůči Židům v EU“, 2018.

¹⁸ Návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV, [COM\(2023\) 424 final](#).

z nenávisti, a umožnilo by lépe identifikovat specifické potřeby obětí trestných činů z nenávisti a komplexněji uplatňovat opatření v oblasti specializované podpory a ochrany.

Série násilných útoků v Evropě ukázala, že **bohoslužebné prostory a komunitní centra potřebují ochranu**. Ačkoli za ochranu občanů odpovídají vnitrostátní orgány, většina židovských obcí a organizací občanské společnosti musela investovat značné finanční prostředky do vlastních bezpečnostních opatření. Proto strategie EU pro boj proti antisemitismu¹⁹ označila za prioritu podporu členských států a židovských obcí při posilování ochrany bohoslužebných prostor jako součást úsilí o ochranu veřejných prostor. EU označila ochranu veřejných prostor za prioritu a v rámci své Protiteroristické agendy z roku 2020 uvolnila finanční prostředky z Fondu pro vnitřní bezpečnost²⁰. V rámci veřejných prostor, které mají být chráněny, byla zvláštní pozornost věnována bohoslužebným prostorům.

Od roku 2020 podporuje program PROTECT řadu nadnárodních a mezináboženských projektů, které provádějí **hodnocení zranitelnosti bohoslužebných prostor** a poskytují školení náboženským vedoucím představitelům a jejich komunitám²¹. Tyto zkušenosti se promítly do nového financování v roce 2022, jehož cílem je program rozšířit a chránit bohoslužebné prostory a komunity všech vyznání, přičemž projekty se zaměřují na ochranu židovských bohoslužebných prostor, vzdělávání a komunitní setkávání a spolupracují s organizacemi, jako je Centrum bezpečnosti a krizového řízení Evropského židovského kongresu²². Finanční prostředky se nyní dále navyšují v souvislosti s nadcházející výzvou na ochranu veřejných prostor, pro kterou budou jednou z klíčových priorit bohoslužebné prostory, jako jsou synagogy a mešity, náboženské školy a komunitní shromáždění. S ohledem na naléhavost bude tato výzva k předkládání návrhů přesunuta z původně plánovaného roku 2024 na rok 2023, včetně účelového financování boje proti antisemitismu²³. Kromě toho Komise podporuje členské státy, aby přizpůsobily své vnitrostátní reakce, a to i prostřednictvím dodatečného financování z Fondu pro vnitřní bezpečnost s cílem řešit okamžité priority²⁴.

Poradní mise EU na ochranu bezpečnosti²⁵ jsou vysílány na vyžádání a využívají odborné znalosti, aby podpořily členské státy při posuzování zranitelnosti: byly použity k mapování zranitelných míst vyskytujících se v bohoslužebných prostorech a jiných veřejných prostorech, jakož i v kritické infrastruktuře²⁶. V roce 2021 Komise vydala Stručnou příručku o podpoře ochrany bohoslužebných prostor²⁷, která byla použita při školeních školitelů v Polsku

¹⁹ „Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života (2021–2030)“, [COM\(2021\) 615 final](#), 5.10.2021.

²⁰ „Protiteroristická agenda pro EU: předvídaní, prevence, ochrana a reakce“, [COM\(2020\) 795 final](#), 9.12.2020.

²¹ Na projekty na ochranu bohoslužebných prostor bylo v rámci výzvy PROTECT 2020 vyčleněno 14,5 milionu EUR z celkové částky 22,7 milionu EUR. Ve výzvě z roku 2022 získaly projekty na ochranu bohoslužebných prostor 8,3 milionu EUR z celkového rozpočtu 17,8 milionu EUR. V rámci těchto výzev bylo vybráno jedenáct projektů zaměřených na ochranu bohoslužebných prostor, šest projektů má židovské partnery a jeden je plně zaměřen na posílení ochrany židovských komunit ([EUCARE](#)). Pět projektů má v rámci svých konsorcií muslimské partnery.

²² Tento projekt, který byl dokončen v letošním roce a jehož financování dosáhlo částky 2,5 milionu EUR, umožnil vybavit 1 000 bohoslužebných prostor v Evropě nouzovými tablety.

²³ Nová výzva PROTECT bude vyhlášena do konce roku 2023; celkový rozpočet bude činit 30 milionů a bude obsahovat navýšení o 5 milionů na řešení hrozeb vyplývajících z nárůstu antisemitismu.

²⁴ Předpokládá se další financování ve výši 3 milionů EUR.

²⁵ EU Protective Security Advisors (PSA) je iniciativa v rámci Protiteroristické agendy.

²⁶ Praktická příručka Komise o ochraně bohoslužebných prostor, byla podpořena schůzkami zaměřenými na ochranu židovských památek v Polsku v roce 2021 a ve Švédsku v roce 2022.

²⁷ [Stručná příručka EU k podpoře ochrany bohoslužebných prostor \(europa.eu\)](#).

a Švédsku zaměřených na ochranu bohoslužebných prostor pro židovské vyznání. V roce 2022 byla podpořena příručkou „Security by Design“ (Bezpečnost už od návrhu)²⁸, která slouží jako inspirace pro úřady, jak začlenit bezpečnostní aspekty do návrhu budoucích a renovace stávajících veřejných prostor. K dalšímu řešení této formy nenávisti by měla sloužit databáze zaměřená na nenávist vůči muslimům, kterou vytvořila Agentura Evropské unie pro základní práva²⁹.

Komise:

- posílí **program PROTECT** v rámci **Fondu pro vnitřní bezpečnost**, navýší finanční prostředky a přidá prioritu týkající se ochrany zejména židovských bohoslužebných prostor, náboženských škol a komunitních shromáždění,
- **urychlí** nadcházející výzvu k předkládání návrhů.

Komise vyzývá:

- Radu, aby rozhodla o **rozšíření stávajícího seznamu „trestných činů EU“** uvedeného ve Smlouvách o **nenávistné projevy a trestné činy z nenávisti**,
- Evropský parlament a Radu, aby urychleně přijaly revidovanou **směrnici o právech obětí**.

Komise vyzývá tyto agentury, se kterými bude spolupracovat:

- agenturu **CEPOL**, aby pořádala specializované akce a elektronická školení zaměřená konkrétněji na ochranu proti rasismu, antisemitismu a nenávisti vůči muslimům,
- agenturu **Europol**, aby posílila podporu donucovacích orgánů, aby mohly využívat nástroje kybernetického vyšetřování k identifikaci sítí zapojených do nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti.

– ***Ochrana před hrozbami online***

Internetové prostředí se vyvinulo do podoby klíčového prostředku pro naše demokracie, zároveň však poskytuje prostor pro nelegální obsah, nenávistné projevy a zákeřné pokusy o šíření a podněcování nenávisti a násilného extremismu³⁰. Obavy zejména z antisemitismu a obecněji z nenávistných projevů byly hlavní hnací silou pro zintenzivnění opatření.

EU vypracovala celou řadu právních předpisů a iniciativ, které se snaží čelit různým hrozbám v digitální oblasti. **Nařízení o digitálních službách³¹ klade důraz na bezpečnost uživatelů.** Obsahuje nové **povinnosti online platform v boji proti nelegálnímu obsahu**. Platformy označené jako velmi velké online platformy nebo vyhledávače mají povinnost posoudit a zmírnit systémová rizika spojená s šířením nezákonného obsahu a negativní dopad na základní práva, demokratické procesy, občanskou diskusi a volební procesy, včetně rizik dezinformací a veřejné bezpečnosti. V případě velmi velkých online platform a velmi

²⁸ <https://counterterrorism.ec.europa.eu/book.php>

²⁹ Databáze uvádí zjištění vnitrostátních orgánů pro lidská práva týkající se případů nenávisti vůči muslimům, jako je násilí, majetkové trestné činy, podněcování k násilí nebo nenávisti, jiné formy nenávistných projevů, diskriminace, obtěžování – <https://fra.europa.eu/en/databases/anti-muslim-hatred/>.

³⁰ Viz zpráva agentury FRA o moderování obsahu online – [Současné výzvy při odhalování nenávisti](#).

³¹ Návrh nařízení o jednotném trhu digitálních služeb („nařízení o digitálních službách“) a o změně směrnice 2000/31/ES, [COM\(2020\) 825 final](#), 15.12.2020.

velkých online vyhledávačů má Komise přímé pravomoci v oblasti dohledu a vymáhání³². Nařízení o digitálních službách umožňuje Komisi vyzvat platformy, aby poskytly údaje, které prokáží, že plní své vlastní závazky. Komise se rychle spojila s nejvýznamnějšími technologickými společnostmi s tím, že zdůraznila rizika vyvolaná současným konfliktem, a zaslala jim formální žádosti o informace o posouzení rizik a požadovaných zmírňujících opatřeních. Nový mechanismus reakce na incidenty byl poprvé aktivován irskými orgány po násilných incidentech v Dublinu dne 23. listopadu 2023³³.

Jedním z opatření ke zmírnění rizika nelegálního obsahu podle nařízení o digitálních službách je připojení se k uznávaným kodexům chování. Kodexy chování jsou klíčovou součástí rámce pro uplatňování nařízení o digitálních službách, který má zmírnit riziko určitých typů nezákonného obsahu. Od roku 2016 spolupracuje Komise s hlavními platformami v rámci **kodexu chování proti nezákonným nenávisným projevům online**. Jedním z klíčových závazků zúčastněných platform v rámci tohoto kodexu chování je, že ve většině případů vyhodnotí do 24 hodin oznámené nezákonné nenávisné projevy a rychle odstraní nezákonný obsah. Jednání o **novém kodexu chování proti nezákonným nenávisným projevům online**, která probíhají od března 2023, se urychleně dokončují a nový kodex se stane formálním kodexem chování v rámci nařízení o digitálních službách³⁴. Hlavním cílem revize kodexu je zlepšit jeho schopnost prevence a vytvořit z něj nástroj, který pomůže předvídat rostoucí hrozbu nenávisných projevů ještě předtím, než se obsah stane virálním.

Nařízení o digitálních službách výslovně uznává úlohu **důvěryhodných oznamovatelů, kteří identifikují a oznámí nenávisné projevy na internetu a umožní proti nim zakročit**. Rozsáhlá síť důvěryhodných oznamovatelů již působí v rámci kodexu chování proti nezákonným nenávisným projevům online a řadí se mezi jeho nejvýraznější úspěchy. V současném kontextu je úloha důvěryhodných oznamovatelů při odhalování nezákonných antisemitských a protimuslimských nenávisných projevů na internetu obzvláště důležitá. Komise **posílí finanční prostředky na podporu sítě důvěryhodných oznamovatelů**³⁵. Součástí tohoto programu bude i speciální část zaměřená na vytvoření a podporu sítě důvěryhodných oznamovatelů antisemitských nenávisných projevů, jak předpokládá strategie EU pro boj proti antisemitismu. Bude uspořádán hackathon s cílem vyvinout nové inovativní způsoby řešení antisemitismu v online a digitálním prostředí. Podle nařízení o digitálních službách budou muset poskytovatelé online platform přednostně zpracovávat oznámení podaná důvěryhodnými oznamovateli a rozhodovat o nich bez zbytečného odkladu.

Účinná a na důkazech založená reakce na nenávisné projevy na internetu spočívá v pochopení jejich původu a způsobu šíření. Komise bude pokračovat ve financování studií o „ekosystémech“ nenávislosti na internetu v rámci programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) a upřednostní boj proti nenávisným projevům a zločinům z nenávislosti. Jak je uvedeno ve strategii EU pro boj proti antisemitismu, Komise rovněž provede komplexní analýzu údajů, aby lépe porozuměla šíření antisemitismu na internetu, tomu, jak je předáván a rozšiřován.

Teroristický obsah, který úzce souvisí s nejzávažnějšími formami nenávisných projevů, je jednou z nejnebezpečnějších forem obsahu na internetu. Nařízení o teroristickém

³² Komise nedávno přijala doporučení o koordinaci reakcí na incidenty, které vznikají zejména v důsledku šíření nezákonného obsahu. To podporuje členské státy, aby na incidenty reagovaly koordinovaně a jednotně.

³³ [Regulačním orgánem Coimisiún na Meán \(www.cnam.ie\)](http://www.cnam.ie).

³⁴ To vyžaduje, aby bylo nařízení o digitálních službách v plné platnosti a do února 2024 byl zřízen Evropský sbor pro digitální služby složený z koordinátorů digitálních služeb v členských státech a v Komisi.

³⁵ Dalších 2,5 milionu EUR v roce 2024.

obsahu online³⁶ poskytuje členským státům účinný legislativní rámec, který zajišťuje, aby byl teroristický obsah z internetové stránky odstraněn do jedné hodiny. Poskytovatelé online platform jsou povinni jednat, jakmile obdrží příkaz k odstranění od vnitrostátních orgánů³⁷. Komise a Europol zvýší podporu členským státům a poskytovatelům hostingových služeb online platform s cílem překonat praktické překážky a zajistit důsledné a hladké uplatňování nařízení. Za tímto účelem se 24. listopadu 2023 uskutečnil seminář, na němž se sešli příslušné vnitrostátní orgány a poskytovatelé hostingových služeb, a nyní se realizují tři projekty, které mají malým poskytovatelům hostingových služeb pomoci s dodržováním pravidel³⁸.

Internetové fórum EU je dobrovolná iniciativa vedená Komisí, jejímž cílem je společně s technologickým průmyslem a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami bojovat proti nenávisti, extremismu a teroristickému obsahu na internetu³⁹. Poskytuje členským státům a technologickým společnostem pokyny k řešení problémů, které představuje zlovolný a nezákonný obsah online, včetně obsahu, který je škodlivý, ale přesto je chráněn právem na svobodu projevu, a proto jej nelze řešit odstraněním. V roce 2023 fórum například zveřejnilo příručku o „hraničním obsahu“, která má technologickým společnostem pomoci takový obsah identifikovat. Pokud jde o nenávistný obsah, mohl by zahrnovat projevy, které jsou podněcující, rozdělující a podporují stereotypy o skupinách nebo menšinách, které mohou vést k radikalizaci, ale nedosahují hranice podněcování k rasistickému a xenofobnímu násilí nebo nenávisti, které musí členské státy podle práva EU kriminalizovat. Příručka obsahuje soubor kategorií zahrnujících legální, ale škodlivý antisemitský obsah, hraniční obsah související s krizí COVID-19, bratislavský útok proti LGBTIQ komunitě a obsah obecně zaměřený proti LGBTIQ komunitě. Do revidované verze v roce 2024 bude ve spolupráci s koordinátorem Komise pro boj proti nenávisti vůči muslimům přidána kapitola o hraničním obsahu zaměřeném proti muslimům. Fórum bude poskytovat poradenství, jak se orientovat v hraničním obsahu, a bude nadále zvyšovat povědomí o tomto obsahu, který by mohl vést k radikalizaci, a podporovat technologické společnosti v jejich úsilí o moderování obsahu.

Kromě toho internetové fórum EU vypracovalo **krizový protokol EU** (v roce 2019, revidovaný v roce 2023), a to v návaznosti na teroristický útok ve městě Christchurch na Novém Zélandu. Protokol je dobrovolný mechanismus, který má pomoci **koordinovat rychlou, kolektivní a přeshraniční reakci na virální šíření teroristického a násilného extremistického obsahu na internetu v reakci na incidenty v reálném světě**. Internetové fórum EU a jednotka Europolu pro oznamování internetového obsahu uspořádají počátkem roku 2024 „table-top“ cvičení, aby otestovaly provádění tohoto krizového protokolu spolu s příslušnými povinnostmi a operačními postupy podle nařízení o teroristickém obsahu online a zohlednily dopad situace na Blízkém východě na online prostředí.

EU se v posledních letech snaží pomáhat členským státům v boji proti radikalizaci, která je živnou půdou terorismu⁴⁰, ale také nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti. **Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci (RAN)**⁴¹ sdružuje odborné znalosti a zkušenosti v oblasti prevence a boje proti násilnému extremismu. Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci v současné době zkoumá, jak na nedávný vývoj na Blízkém východě reaguje evropský

³⁶ Nařízení (EU) 2021/784 o potírání šíření teroristického obsahu online, Úř. věst. L 172, 17.5. 2021, s. 79.

³⁷ Na základě informací, které má Komise k dispozici, bylo od začátku října 2023 vydáno nejméně 100 příkazů k odstranění teroristického obsahu online souvisejícího se situací na Blízkém východě.

³⁸ ALLIES, FRISCO a TATE.

³⁹ [Internetové fórum Evropské unie \(EUIF\)](#).

⁴⁰ „Protiteroristická agenda pro EU: [předvídaní, prevence, ochrana a reakce](#)“, COM(2020) 795 final, 9.12.2020.

⁴¹ Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci (RAN).

ekosystém online informací. Výsledky budou projednány s členskými státy v prosinci 2023 s cílem podpořit jejich strategické komunikační úsilí a práci na potírání nenávistných narativů online.

Bylo zjištěno, že algoritmické systémy online platforem jsou zneužívány k šíření nezákonných projevů, násilného extremistického a teroristického obsahu. V EU nařízení o digitálních službách konkrétně požaduje, aby velmi velké online platformy posoudily dopad **algoritmického šíření** na své systémy a přijaly opatření ke zmírnění možných rizik negativních dopadů na demokratické procesy, občanský diskurz a volební procesy, jakož i na veřejnou bezpečnost. Vzhledem k tomu, že šíření obsahu online nekončí na fyzických hranicích, je klíčové zvýšit informovanost partnerů a zúčastněných stran mimo EU. Práce probíhají na základě pracovního toku v rámci výzvy z Christchurch (Christchurch Call) týkajícího se algoritmického šíření a Komise pořádá dne 7. prosince 2023 setkání s výzvou z Christchurch⁴².

V neposlední řadě je zvláštní pozornost riziku nenávistných projevů pro děti věnována v aktualizaci Evropské strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem z roku 2022⁴³ a při prosazování nařízení o digitálních službách. V rámci boje proti misogynní nenávisti na internetu návrh směrnice o násilí na ženách kriminalizuje kybernetické podněcování k násilí a nenávisti na základě pohlaví nebo genderu a usnadňuje odstraňování takového obsahu⁴⁴.

Komise:

- do února 2024 dokončí s online platformami **posílený kodex chování proti nezákonným nenávistným projevům na online**,
- **rozšíří síť důvěryhodných oznamovatelů** na sociálních médiích zabývajících se všemi důvody podněcování k násilí a nenávisti s cílem podpořit a předjímat prosazování nařízení o digitálních službách, včetně zvláštní sítě důvěryhodných oznamovatelů specializovaných na antisemitismus,
- posílí spolupráci s internetovým fórem EU s cílem **odhalovat nezákonné nenávistné projevy** a pomáhat řešit hraniční obsah, **včetně identifikace antisemitského a protimuslimského obsahu**, a také podporovat **reakce na incidenty** ze strany donucovacích orgánů a technologických společností,
- bude spolupracovat s členskými státy a poskytovateli hostingových služeb na překonání praktických překážek při **uplatňování nařízení o teroristickém obsahu online**,
- posílí strategickou komunikaci se **sítí pro zvyšování povědomí o radikalizaci**,
- posílí spolupráci ohledně **činnosti výzvy z Christchurch týkající se algoritmického šíření** na schůzce dne 7. prosince.

3. ZAPOJENÍ CELÉ SPOLEČNOSTI

„Na lhostejnosti lpí větší vinna než na samotném násilí. Je to morální apatie těch, kteří se odvracejí od druhých: to se děje i dnes v případě rasismu a dalších hrůz světa“.

⁴² Výzva z Christchurch je společenství více než 130 vlád, poskytovatelů online služeb a organizací občanské společnosti, které společně usilují o eliminaci teroristického a násilného extremistického obsahu na internetu.

⁴³ „Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)“, COM(2022) 212 final, 11.5.2022.

⁴⁴ Návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, [COM\(2022\) 105 final](#), 8.3.2022.

- *Společně prostřednictvím vzdělávání, kultury, médií a sportu*

Znalost a informovanost jsou klíčem ke vzájemnému respektu a toleranci a nedostatek informovanosti je jednou ze základních podmínek, které umožňují růst nenávisti. Nevědomost vytváří vakuum, které může být zaplněno dezinformacemi, extremismem a zahraniční manipulací s informacemi. Porozumění různým komunitám a tradicím zvyšuje odolnost vůči těm, kteří se snaží vyličit rozmanitost a odlišnost jako nebezpečí pro naši společenskou strukturu.

Komise zahájila **celoevropský průzkum antisemitských předsudků** v obecné populaci všech členských států, a to i mezi mladými lidmi. Komise rovněž ve spolupráci s členskými státy vytvoří evropské výzkumné centrum pro současný antisemitismus a židovský život a kulturu. Program Horizont Evropa také podporuje výzkumné projekty, které mají prohloubit porozumění nenávisti, jejím příčinám, důsledkům a způsobům, jak ji řešit, zatímco nástroj technické podpory nabízí členským státům možnost pomoci při navrhování a provádění strategií boje proti nenávisti.

Obecné **osvětové kampaně na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni**, jako je například osvětová kampaň o životě Židů, s níž počítá strategie EU pro boj proti antisemitismu, nebo kampaň „Otevřené oči“ (2023)⁴⁵, jejímž cílem je zvýšit povědomí o právech obětí, včetně obětí trestných činů z nenávisti, mohou podnítit zájem a vyvrátit nepravdivá tvrzení.

Nejsilnějšími prostředky pro budování povědomí a znalostí jsou ty, které jsou součástí každodenního života – například média, vzdělávání a odborná příprava, kultura a sport. Tato práce musí být vždy prováděna v úzké spolupráci s různými komunitami, což vyžaduje hlubší mezikulturní a mezináboženský dialog. Osoby utvářející veřejné mínění v těchto oblastech nesou odpovědnost za společnost jako celek a za její soudržnost. Existují názorné příklady v oblasti **sportu**, zejména ve fotbale, kde některé národní federace a kluby již upozorňují na antisemitské a rasistické chování a incidenty. Významné sportovní události v Evropě mohou být příležitostí k projevům odmítání nenávisti a k propagaci evropských hodnot a jako takové měly by být využity. **Za rozmanitost by se mělo postavit více vlivných osobností ze světa kultury, médií a sportu.** Měly by být plně využívány klíčové okamžiky, kdy je na sebe upoutána pozornost veřejnosti, jako jsou olympijské hry, mezinárodní mistrovství nebo významné kulturní akce.

Důležitou roli při poskytování spolehlivých informací občanům hrají média. V rámci Akčního plánu pro evropskou demokracii jsou snahy EU o ochranu svobody médií a boj proti dezinformacím dvěma stranami jedné mince. Opatření posilující postavení profesionální žurnalistiky a školení novinářů o dodržování a rozvíjení mediálních standardů zahrnují rozpoznávání všech forem antisemitismu, nenávisti proti muslimům a širšího rasismu, jakož i odhalování předsudků a negativních stereotypů ve zpravodajství, a budou pokračovat v rámci mediálních programů. Opatření posilující základní digitální kompetence občanů, zejména mediální a digitální gramotnost, jsou klíčová pro zajištění informovanosti veřejnosti a kritického myšlení, podporují občany v rozpoznávání a zamezování šíření dezinformací a podporují důvěryhodné digitální prostředí, v němž se může rozvíjet pluralitní veřejná diskuse.

Vzdělávání musí přispět ke zvýšení informovanosti žáků, studentů a učitelů a jejich připravenosti reagovat na předsudky, extremistické narativy, konspirační teorie, negativní

⁴⁵ Mějte oči otevřené a všimněte si různých trestných činů páchaných na osobách. | Práva obětí (europa.eu).

stereotypy a ideologie, které jsou hnacím motorem diskriminace a nenávisti. Každý členský stát je zodpovědný za své učební osnovy, ale v této oblasti může být vzájemné učení a získávání zkušeností velmi cenné. Evropský prostor vzdělávání⁴⁶ a akční plán digitálního vzdělávání⁴⁷ přináší řadu iniciativ, které mohou pomoci v boji proti nenávisti ve vzdělávání a odborné přípravě a jejich prostřednictvím. Komise přijme nové závěry Rady⁴⁸ o přínosu vzdělávání a odborné přípravy k posílení společných evropských hodnot a demokratického občanství⁴⁹, přičemž se na začátku roku 2024 zaměří na téma „Stop nenávisti“. Podpora vzájemného učení a výměny osvědčených postupů by se měla zaměřit zejména na vzdělávací zdroje a pedagogické přístupy zaměřené proti nenávisti, a to na různých úrovních a u různých druhů vzdělávání. Důležité je také řešit nenávist ve školách při osobním styku bojem proti šikaně a násilí ve školách⁵⁰.

Programy **Erasmus+**⁵¹ a **Evropský sbor solidarity**⁵² nabízejí možnosti financování v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, kultury, mládeže a sportu, včetně řešení těchto témat. „Inkluze a rozmanitost“ je prioritou a oba programy podporují mnoho projektů na podporu inkluze, rozmanitosti, mezikulturního dialogu, boje proti nesnášenlivosti a rasismu, včetně antisemitismu⁵³ a nenávisti vůči muslimům. Tato priorita bude i nadále podporována, zejména prostřednictvím dalšího úsilí prováděcích orgánů v členských státech v podpoře žádostí na projekty proti nenávisti.

V roce 2022 Komise zveřejnila soubor **pokynů pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání, které se týkají boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy**⁵⁴. Pokyny pomáhají učitelům posílit postavení dětí a mládeže, kteří čelí problémům na internetu, například nenávistným projevům. Během přezkumu akčního plánu digitálního vzdělávání v roce 2024 se Komise zaměří na využívání pokynů a prozkoumá, jak na tuto práci navázat v rámci celé komunity vzdělávání a odborné přípravy⁵⁵.

V roce 2023 zahájila Komise ve spolupráci s UNESCO a OBSE projekt zaměřený na **řešení antisemitismu prostřednictvím vzdělávání**, v jehož rámci proběhla osobní školení ve dvanácti členských státech. Tento projekt bude v letech 2024–2025 rozšířen tak, aby

⁴⁶ „O vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025“, COM(2020) 625 final, 30.9.2020.

⁴⁷ „Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027: Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk“, COM(2020) 624 final.

⁴⁸ [Závěry Rady o přínosu vzdělávání a odborné přípravy k posílení společných evropských hodnot a demokratického občanství](#), 23. listopadu 2023.

⁴⁹ V roce 2023 zveřejnila pracovní skupina strategického rámce Evropského prostoru vzdělávání pro rovnost a hodnoty ve vzdělávání a odborné přípravě dva tematické dokumenty o [řešení různých forem diskriminace ve vzdělávání a prostřednictvím vzdělávání](#) a o [výchově k občanství](#).

⁵⁰ Viz doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu.

⁵¹ Nařízení (EU) 2021/817, Úř. věst. L 189, 28.5.2021, s. 1.

⁵² Nařízení (EU) 2018/1475, kterým se stanoví právní rámec Evropského sboru solidarity, 2.10.2018.

⁵³ Například v rámci programu Erasmus+ financovala Komise projekt „Historie fotbalu pro začlenění“, který koordinovala Evropská asociace učitelů dějepisu, mimo jiné ve spolupráci s Nadací Anny Frankové, fotbalovým muzeem Eintrachtu Frankfurt a rumunskou fotbalovou federací. Cílem bylo pomoci pedagogům, kteří jsou svědky případů vyloučení a kteří chtějí pomoci svým žákům vést smysluplné rozhovory o začlenění a rozvíjet sociální a občanské kompetence prostřednictvím historie fotbalu.

⁵⁴ Pokyny pro učitele a další pracovníky ve výchově a vzdělávání, které se týkají boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy – <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-cs>.

⁵⁵ Boj proti nenávisti prostřednictvím požadavků na kvalitu digitálního vzdělávacího obsahu by měl být tématem nedávno přijatého doporučení Rady o klíčových faktorech umožňujících úspěšné digitální vzdělávání a odbornou přípravu ze dne 23. listopadu 2023.

zahrnoval všechny členské státy, a bude školit pedagogy a tvůrce politik v EU v oblasti řešení současného antisemitismu ve třídách.

Účast na společných komunitních aktivitách může být účinným způsobem, jak budovat nové sociální vazby a prohlubovat porozumění⁵⁶. Komise podporuje úlohu, kterou hraje *sport* při podpoře tolerantní a inkluzivní společnosti a při řešení násilí a rasismu ve společnosti. Spolupráce s Radou Evropy na společném projektu „Boj proti nenávisťným projevům ve sportu“ může být navázána na rozvoj inovativních přístupů k řešení nenávisťných projevů ve sportu, včetně online rozměru. Také Erasmus+ může pomoci podporovat začlenění, rovnost a nediskriminaci prostřednictvím sportu. Současné Ujednání o spolupráci mezi Komisí a Unií evropských fotbalových asociací⁵⁷ poskytuje rámec pro podporu rovnosti, rozmanitosti a začleňování, boj proti všem formám diskriminace a zdůrazňuje, jak může fotbal pomoci v boji proti rasismu a antisemitismu v Evropě⁵⁸.

Umění a kultura rovněž hrají zásadní roli při budování tolerance a udržování dialogu v demokratických, rozmanitých a otevřených společnostech. Zpráva Komise 2023 „Kultura a demokracie – důkazy“⁵⁹ ukazuje, jak umění a kultura posilují toleranci občanů, empatii vůči lidem z odlišného prostředí, solidaritu a sociální soudržnost a mohou přispět ke snížení trestných činů z nenávisti. Zahrnuje důkazy z italské studie z roku 2022⁶⁰, které ukazují, že zvýšení kulturní spotřeby o 1 % vedlo ke snížení počtu trestných činů z nenávisti o 20 %.

Program **Kreativní Evropa** odstraňuje bariéry a bojuje proti stereotypům v evropské společnosti a zavede opatření na podporu **ocenění vynikajícího projektu v oblasti židovského kulturního dědictví** s cílem podpořit a rozšířit porozumění židovskému kulturnímu dědictví.

Umění a kultura mohou hrát důležitou roli i ve **výchově k občanství**. **Pracovní plán EU pro kulturu na období 2023–2026**⁶¹ usiluje o rozvoj meziodvětvových synergií mezi školami, kulturními organizacemi, občanskou společností a dalšími aktéry s cílem využít transformační potenciál kultury pro posílení demokracie⁶². Komise v současné době shromažďuje konkrétní příklady a poznatky o tom, jak vytvořit účinnou, občansky orientovanou součinnost mezi školami a kulturními činiteli. Výsledky budou předány zúčastněným stranám a členským státům, aby podpořily jejich úsilí o zlepšení občanské výchovy žáků, jejich informovanosti a připravenosti reagovat na předsudky, extremistické narativy, konspirační teorie a ideologie, které jsou hnacím motorem diskriminace a nenávisti⁶³.

Jedním ze způsobů, jak zvýšit informovanost, je využít **vzpomínkové dny**, které mohou být dále šířeny v médiích, na školách a univerzitách politickými organizacemi a dalšími subjekty,

⁵⁶ To bylo jedním z poznatků z přípravné akce EU „Kultura pro zdraví“ (2021–2023).

⁵⁷ Ujednání o spolupráci mezi Evropskou komisí a Unií evropských fotbalových asociací (UEFA) – [C\(2022\) 3721 final](#).

⁵⁸ Příkladem je projekt „Fotbal pro jednotu 2.0“, financovaný z Azylového, migračního a integračního fondu EU, který bude realizovat Nadace UEFA pro děti. Projekt využije popularity fotbalu a platformy EURO 2024 k boji proti diskriminaci a podpoře sociálního začlenění uprchlíků.

⁵⁹ Kultura a demokracie – důkazy. Jak účast občanů na kulturních aktivitách zvyšuje občanskou angažovanost, demokracii a sociální soudržnost. Poučení z mezinárodního výzkumu.

⁶⁰ Denti, D., Crociata, A., & Faggian, A. (2022). Knocking on Hell's door: dismantling hate with cultural consumption (Klepání na pekelnou bránu: destrukce nenávisti kulturní spotřebou), *Journal of Cultural Economics*, 1–47.

⁶¹ [Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu na období 2023–2026](#), Úř. věst. C 466, 7.12.2022, s. 1.

⁶² Víceleté pracovní plány pro kulturu určují politickou spolupráci mezi členskými státy a Evropskou komisí v oblasti kultury na úrovni EU.

⁶³ Tento proces je popsán v ročním pracovním programu na rok 2024 pro provádění programu Kreativní Evropa: <https://culture.ec.europa.eu/resources/creative-europe-annual-work-programmes>.

aby se zamyslely nad významem boje proti nenávisti. Mělo by se zvýšit úsilí o účinnější využití stávajících vzpomínkových akcí, jako je Mezinárodní den památky obětí holocaustu (27. leden), Den památky obětí romského holocaustu (2. srpen), Mezinárodní den boje proti rasové diskriminaci, Mezinárodní den památky obětí rasové diskriminace a Mezinárodní den boje proti rasismu (21. března), Mezinárodní den boje proti nenávistným projevům (18. června) nebo Mezinárodní den boje proti homofobii, bifobii, interfobii a transfobii (17. května). Čím větší a významnější zapojení a čím širší zapojení různých komunit, tím silnější poselství takové akce vysílají. Evropský parlament a Rada by mohly podpořit širší ohlas těchto vzpomínkových akcí.

V rámci strategie EU pro boj proti antisemitismu bude Komise podporovat připomínání holocaustu ve školách, na univerzitách a v odborných a vzdělávacích zařízeních. Ve spolupráci s místními komunitami také vytváří síť míst, „kde se holocaust odehrával“.

Komise:

- podpoří akci zaměřenou na pořádání **školení pro novináře** o dodržování mediálních standardů, včetně rozpoznávání nenávistných projevů a odhalování předsudků ve zpravodajství,
- zaměří se v rámci programu **Erasmus+ a Evropského sboru solidarity** na rok 2024 na podporu začleňování a rozmanitosti a na boj proti diskriminaci a nenávisti,
- bude pokračovat v projektu „**Studium a vzájemné učení v oblasti kultury a demokracie**“, který má školám a kulturním aktérům pomoci podpořit občanskou výchovu žáků k toleranci, rozmanitosti a demokracii,
- rozšíří projekt s **UNESCO a OBSE** zaměřený na řešení antisemitismu prostřednictvím vzdělávání na všechny členské státy,
- podpoří výzkumné projekty zaměřené na boj proti trestným činům z nenávisti a nenávistným projevům prostřednictvím rámcového programu EU pro výzkum a inovace **Horizont Evropa**⁶⁴,
- bude pokračovat ve společném projektu s Radou Evropy „**Boj proti nenávistným projevům ve sportu**“,
- vytvoří nové ocenění v rámci programu **Kreativní Evropa** zaměřené na zachování židovského kulturního dědictví,
- zintenzivní práci na **osvětových akcích v rámci strategie proti antisemitismu**, včetně sítě mladých evropských velvyslanců, sítě míst souvisejících s holocaustem a vybudování nového výzkumného centra, a dále zvýší financování⁶⁵.

- *Ochrana demokracie před nenávistí*

Projevy nenávisti nejsou jen cílenou hrozbou pro jednotlivce a komunity, ale podkopávají celou společnost a ohrožují základy našich demokracií. **Dezinformace, včetně zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, se často snaží posílit polarizaci a nenávist.** Momenty společenského a geopolitického napětí mohou být zneužity k většímu šíření dezinformací, což se v posledních týdnech projevilo i zapojením zahraničních aktérů. Cílem

⁶⁴ Program Horizont Evropa bude od roku 2024 financovat výzkumné projekty v oblasti boje proti nenávistným projevům online i offline.

⁶⁵ Komise zvýšila na 12 milionů EUR finanční prostředky, které budou v roce 2024 k dispozici v rámci složky programu CERV zaměřené na připomínku holocaustu, mimo jiné i na projekty zaměřené na připomínání holocaustu, boj proti jeho zkreslování, a to i prostřednictvím digitalizace archivů a svědectví přeživších holocaustu.

je vytěsnit vyvážené vyprávění, polarizovat a radikalizovat a snažit se podkopat úsilí mnoha lidí v židovských a muslimských komunitách i v celé populaci, kteří chtějí ukázat svou oddanost míru, respektu a soužití.

Ochrana evropských demokracií před hrozbami a škodlivými účinky dezinformací a manipulace s informacemi a vměšování, zejména ze strany zahraničních aktérů, se stala strategickou prioritou EU. V rámci Akčního plánu pro evropskou demokracii⁶⁶ Komise a vysoký představitel vypracovali řadu opatření pro boj proti dezinformacím.

Byla také zavedena řada iniciativ, jejichž cílem je zvýšit odpovědnost poskytovatelů online platform⁶⁷. Důležitým prvkem **nařízení o digitálních službách je zejména povinnost velmi velkých online platform posuzovat a zmírňovat rizika dezinformací.** Tento krok navazuje na dlouhodobě posilovaný **kodeks zásad boje proti dezinformacím**, který je agilním nástrojem zavazujícím jeho signatáře, včetně všech hlavních online platform, k rychlé reakci na rizika ve spolupráci s občanskou společností, včetně občanských iniciativ, a s orgány⁶⁸.

Rychlé reakci napomáhá situační povědomí a **strategická komunikační reakce na dezinformace** s využitím sítě Komise proti dezinformacím a systému rychlého varování spravovaného Evropskou službou pro vnější činnost, které spojují kontaktní místa z členských států a institucí EU, a v souvislosti s volbami také s Evropskou sítí pro spolupráci při volbách. Jedná se o aktivní vyvracení informací a cílené kampaně (zintenzivněné v reakci na zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, včetně dezinformací v souvislosti s COVID-19 a nezákonnou agresí Ruska proti Ukrajině), jakož i o komplexní a soustavnou cílenou reakci na konkrétní incidenty. Intenzivnější podpora ověřovatelů faktů má také významný dopad na dezinformace. **Komise a vysoký představitel zintenzivní boj proti dezinformacím a podpoří nezávislé ověřovatele faktů, kteří hrají významnou roli v reakci na dezinformace.** To bude zahrnovat podporu digitálních dobrovolníků na místní úrovni, a to zpřístupněním nebo vývojem dalších nástrojů s otevřeným zdrojovým kódem – včetně nástrojů umělé inteligence –, které jim umožní účinněji bojovat proti nenávisným projevům a dezinformacím.

Komise podpoří informovanost a dodržování předpisů tím, že **zintenzivní kontakty se signatáři kodexu a sítě Evropského střediska pro sledování digitálních médií (EDMO) a zvýší kapacitu jejich ověřovatelů faktů.** Rychlá úprava obsahu je pro účinnou reakci zásadní. Kontakty budou využity k připomenutí stávajících pravidel klíčovým zúčastněným stranám a k získání většího zájmu o boj proti dezinformacím. Záměrem je využít EDMO jako nezávislého zprostředkovatele, který může organizovat práci mezi platformami a důvěryhodnými značkovači a dalšími odborníky. To napomůže rychlému a účinnému moderování a odstraňování označeného dezinformačního obsahu (a někdy také identifikaci potenciálně nelegálního obsahu).

EU se může opřít o soubor již zavedených opatření, včetně souboru nástrojů EU proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování. K posílení osvěty budou využity **cílené programy veřejné diplomacie s mladými osobami utvářejícími veřejné mínění /**

⁶⁶ COM(2020) 790. Přezkum akcí v rámci Akčního plánu pro evropskou demokracii se připravuje.

⁶⁷ Mezi další klíčové iniciativy patří nedávno schválený návrh o transparentnosti politické reklamy, který zavádí jasná pravidla pro transparentnost a cílení politické reklamy, a návrh v rámci Evropského aktu o svobodě sdělovacích prostředků, který by po přijetí zaručil účinnější redakční svobodu a nezávislost poskytovatelů mediálních služeb.

⁶⁸ Připravované nařízení o politické reklamě stanoví společné normy transparentnosti, které umožní odlišit politickou reklamu od ostatního obsahu a identifikovat sdělení, jejichž cílem je utvářet politické názory a rozhodnutí. Omezí také zneužívání osobních údajů k šíření politické reklamy.

velvyslanci mládeže na Blízkém východě a v severní Africe. Stávající projekt na podporu sítě arabských ověřovatelů faktů bude rozšířen o další rozvoj platform pro ověřování faktů a softwaru, který pomáhá platformám odhalovat zahraniční vměšování a nenávistné projevy.

Komise připravuje soubor iniciativ na „obranu demokracie“, které mají podpořit společné normy EU při řešení konkrétních hrozeb a podpořit inkluzivní občanskou angažovanost a účast občanů v našich demokraciích v návaznosti na Evropský akční plán pro demokracii. Legislativní návrh by zavedl společné normy transparentnosti a odpovědnosti na vnitřním trhu pro činnosti zájmového zastoupení, které se snaží ovlivnit rozhodovací proces v EU a které jsou prováděny jménem třetích zemí. Návrhy budou rovněž obsahovat doporučení týkající se inkluzivních a odolných voleb s opatřeními k zamezení zavádějícího nebo nenávistného obsahu, jakož i k podpoře respektujícího demokratického prostředí prostřednictvím občanské angažovanosti a účasti občanů.

Nezávislá žurnalistika je klíčová pro to, aby občané mohli činit informovaná rozhodnutí a bránit se dezinformacím a nenávistným projevům. Přesto nezávislá žurnalistika čelí celosvětově rostoucímu tlaku⁶⁹. EU je i nadále hluboce odhodlána chránit nezávislou a kvalitní žurnalistiku na celém světě, a to jak důraznou, tak konkrétní **podporou nezávislých médií**. Na celém světě existuje řada programů EU zaměřených na podporu nezávislých médií, budování kapacit, posilování ochrany novinářů a nabízení možností jejich profesního rozvoje. V rámci EU i celosvětově existují specializované programy, jejichž celková výše podpory za posledních pět let přesáhla 180 milionů EUR. EU také konkrétně chrání nezávislé novináře v ohrožení⁷⁰ a chrání místní inkluzivní demokratický prostor v digitálním věku⁷¹.

Komise:

- zintenzivní podporu **ověřovatelů faktů**, včetně prozkoumání možností, jak může umělá inteligence podpořit práci na odhalování dezinformací, u nichž hrozí riziko podněcování nenávisti,
- přijme nový soubor návrhů „**Obrana demokracie**“, včetně návrhu harmonizovaných standardů transparentnosti a odpovědnosti pro činnosti zájmového zastoupení, jejichž cílem je ovlivnit rozhodovací proces v EU a které jsou prováděny jménem třetích zemí.

EU:

- rozšíří projekt **arabské sítě pro ověřování faktů** s cílem dále rozvíjet platformy pro ověřování faktů a software, který pomáhá platformám odhalovat zahraniční vměšování a nenávistné projevy,
- bude podporovat cílené **programy veřejné diplomacie** s mladými osobami utvářejícími veřejné mínění / ambasadory mládeže na Blízkém východě a v severní Africe s cílem posílit osvětu proti všem formám nenávisti, včetně antisemitismu, a zabývat se informacemi získanými mimo EU.

4. SJEDNOCENÍ V ROZMANITOSTI PROTI NENÁVISTI

⁶⁹ Podle zprávy organizace Freedom House z roku 2023 „Svoboda ve světě“ je svoboda médií jedním z ukazatelů, které se za posledních sedmáct let nejvíce snížily. V současné době žije až 85 % lidí v zemích, kde se svoboda médií za posledních pět let zhoršila (zdroj: OSN).

⁷⁰ Mimo jiné prostřednictvím mechanismu ProtectDefenders.eu.

⁷¹ Včetně partnerství s Dánskem v rámci iniciativy Digitální demokracie.

„Chceme-li dosáhnout svého cíle, posilme se zbraní vědění a zaštitíme se jednotou a sounáležitostí.“

Malála Júsofzaj, nositelka Nobelovy ceny

Rovnost a nediskriminace jsou základními hodnotami každé demokracie. Jsou základem pro to, aby všichni lidé, bez ohledu na to, kým jsou, mohli žít společně beze strachu. EU se zavázala budovat společnost, v níž má každý rovné příležitosti prosperovat, může svobodně projevat svou individualitu, vyjadřovat své názory, svobodně uctívat a milovat, koho chce. Podpora takové společnosti je účinným způsobem ochrany před nenávisť.

Průzkum, který v roce 2019 provedla Agentura EU pro základní práva (FRA), zdůraznil obavy, že v EU narůstá **diskriminace na základě sexuální orientace**, genderové identity nebo vyjádření a pohlavních znaků. Jeden z deseti respondentů z řad LGBTI osob (11 %) byl v posledních pěti letech předcházejících roku 2020 fyzicky nebo sexuálně napaden, protože byl LGBTI osobou. Transsexuální (17 %) a intersexuální (22 %) respondenti zažili útoky ve vyšší míře⁷². **Násilí na ženách a domácí násilí** jsou v EU obzvláště rozšířené. Z údajů vyplývá, že v EU se s násilím na ženách setkala každá třetí žena⁷³ a každá pátá žena zažila domácí násilí⁷⁴. Pokud jde o **Romy**, byl v roce 2021 zaznamenán pozitivní vývoj v oblasti řešení obtěžování a násilí z nenávisť ve srovnání s předchozími zjištěními z roku 2016, ale pokud jde o řešení diskriminace, nebylo zaznamenáno žádné skutečné zlepšení⁷⁵.

Proto má pro agendu Komise ústřední význam rovnost a nediskriminace. **Strategie Unie rovnosti**⁷⁶ přijaté v letech 2020 a 2021 stanoví komplexní přístup k vytváření podmínek pro život, prosperitu a vedoucí postavení ve společnosti pro všechny bez ohledu na rozdíly založené na pohlaví, genderu, rasovém nebo etnickém původu, náboženském vyznání nebo přesvědčení, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci. Za tímto účelem strategie kladou důraz na potírání stereotypů, boj proti strukturálnímu rasismu a diskriminaci tam, kde existují, a na nápravu nedostatku skutečné rovnosti v našich společnostech prostřednictvím pozitivních opatření.

Klíčovým prvkem těchto strategií je zapojení členských států a občanské společnosti za účelem převedení cílů EU do podoby cílů na vnitrostátní úrovni, a to i prostřednictvím národních strategií a akčních plánů v souladu s přijatými závazky. **Skupina na vysoké úrovni pro otázky rovnosti, nediskriminace a rozmanitosti** je důležitým fórem pro výměnu osvědčených postupů a usiluje o zlepšení rozvoje a provádění politik a programů, které bojují proti diskriminaci a podporují rovnost. Platforma EU pro charty diversity pomáhá také

⁷² Průzkum FRA (2020) „A long way to go for LGBTI equality“ (K rovnosti LGBTI osob je ještě dlouhá cesta) | Agentura Evropské unie pro základní práva (europa.eu).

⁷³ Průzkum agentury FRA: ['Násilí na ženách: průzkum v celé EU](#), 5.3.2014.

⁷⁴ Tento údaj vychází z administrativních údajů a zahrnuje pouze činy nahlášené úřadům. EIGE, Databáze genderových statistik, <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>, 2019.

⁷⁵ Průzkum FRA (2021) [„Roma in 10 European countries“ \(Romové v deseti evropských zemích\)](#), Agentura Evropské unie pro základní práva.

⁷⁶ Strategie Unie rovnosti: „strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“, [COM\(2020\) 152 final](#), 5.3.2020; „Strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů na období 2020–2030“, [COM\(2020\) 620 final](#), 7.10.2020; „Unie rovnosti: Strategie rovnosti LGBTIQ osob na období 2020–2025“, [COM\(2020\) 698 final](#), 12.11.2020; „Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025“, [COM\(2020\) 565 final](#), 18.9.2020; Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030, [COM\(2021\) 101 final](#), 3.3.2021. Tyto dokumenty byly dne 5. října 2021 doplněny „Strategií EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života (2021–2030)“ [COM\(2021\) 615 final](#).

organizacím, které se chtějí dobrovolně zavázat k podpoře diverzity a rovných příležitostí na pracovišti prostřednictvím **evropských chart diverzity**.

Klíčem k podpoře rovnosti a boji proti diskriminaci je rovněž mobilizace finančních prostředků EU a zajištění toho, aby se dostaly k těm, kteří je nejvíce potřebují. K tomu je nezbytné, aby **příjemci finančních prostředků EU respektovali hodnoty EU**.

Horizontální základní podmínka týkající se Listiny základních práv EU vyžaduje, aby členské státy zavedly účinné mechanismy, které zajistí, že programy a jejich provádění budou v souladu s Listinou⁷⁷. To je podmínkou pro proplacení souvisejících výdajů.

Systém včasného odhalování a vylučování, který Komise zavedla, již umožňuje vyloučit subjekty spojené s financováním terorismu nebo trestnými činy souvisejícími s teroristickými činnostmi z přijímání finanční podpory EU⁷⁸. Finanční podpora příjemcům může být pozastavena, snížena nebo vymáhána zpět v případě závažného porušení smluvních povinností a v případě závažného profesního pochybení, včetně případů porušení hodnot EU, mohou být přijata vhodná opatření. A co je nejdůležitější, v zájmu posílení zásady, že programy financované EU musí dodržovat zásady rovnosti a být v souladu s právem EU, navrhla Komise v rámci revize finančního nařízení doplnit „podněcování k diskriminaci, nenávisti nebo násilí“ jako nový výslovný důvod pro vyloučení. Dodržování hodnot EU je již součástí grantové dohody, kterou musí podepsat každý příjemce finančních prostředků EU, a Komise vypracovala pokyny, které mají jasněji stanovit důsledky, jež má porušení hodnot EU pro příjemce. Komise rovněž zavádí pilotní projekty na posílení kontrolních a ověřovacích postupů pro rozpočtové programy v příslušných výdajových oblastech, které s sebou nesou vyšší riziko zneužití a nerespektování hodnot EU.

Stejně důležité je zajistit, aby netransparentní **financování ze zahraničí** nebylo využíváno k podkopávání hodnot EU. EU bude i nadále bojovat proti skrytému a zákeřnému financování kulturních, občanských a náboženských organizací ze zahraničí. Transparentnost a odpovědnost jsou nejlepším způsobem, jak se bránit tomu, aby zahraniční financování, ať již záměrně či nikoli, prosazovalo názory a podporovalo chování, které je v rozporu s našimi demokratickými zásadami, základními a lidskými právy⁷⁹. Kromě toho si EU zachovává silný rámec pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

⁷⁷ Článek 15 nařízení (EU) [2021/1060](#) – nařízení o společných ustanoveních.

⁷⁸ Článek 135 nařízení (EU, Euratom) [2018/1046](#) – Finanční nařízení.

⁷⁹ Návrh přepracovaného finančního nařízení [COM\(2022\) 223](#).

Komise:

- bude pokračovat v monitorování a podávání zpráv o provádění **strategií rovnosti**. V roce 2024 to budou zprávy o provádění akčního plánu EU proti rasismu, strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života a strategie rovnosti LGBTIQ osob na období 2020–2025,
- rozšíří revidovanou **anotovanou grantovou dohodu**, která lépe stanoví důsledky nedodržování hodnot EU pro příjemce.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu:

aby urychleně dokončily jednání o **finančním nařízení** s cílem dále posílit ochranu hodnot EU a finančních zájmů Unie v širším smyslu.

Komise vyzývá členské státy, aby:

- plnily závazky přijaté v závěrech Rady o boji proti rasismu a antisemitismu⁸⁰, zejména vypracovat národní akční plány a/nebo strategie a používat právně nezávazné pracovní definice antisemitismu a popírání a zkruslování holocaustu, které přijala Mezinárodní aliance pro připomínání holocaustu.

5. SPOLUPRÁCE S KLÍČOVÝMI ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

„Sami toho můžeme udělat tak málo; společně toho můžeme dokázat hodně.“

Helen Keller, americká spisovatelka a obhájkyň práv osob se zdravotním postižením

Právě zapojení všech členských států, všech společenství a nejširšího spektra občanské společnosti umožňuje, aby různé iniciativy na úrovni EU dosáhly svého plného potenciálu. To platí zejména pro dlouhodobý závazek EU pro dosažení rovnosti, který zahrnuje konkrétní iniciativy na podporu rovných práv a usnadnění účasti marginalizovaných osob ve všech aspektech naší společnosti.

Přístup Komise, která mobilizuje podporu EU prostřednictvím koordinátorů pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života, pro boj proti nenávisti vůči muslimům a nedávno vytvořeného koordinátora pro boj proti rasismu, sehrál důležitou roli při posilování zapojení zúčastněných stran. Nyní bude tato činnost **zintenzivněna výslovným mandátem** pro tyto jednotlivé koordinátory. Mandát bude definovat jejich jmenování vyslanci i jejich úlohu v oblastech, které budou zahrnovat konkrétní projekty financované EU, a maximalizovat potenciál politik EU v boji proti nenávisti, a to jak online, tak přímo⁸¹. Mandáty budou rovněž zahrnovat roční zprávy o trendech, osvědčených postupech a politických úspěších. Klíčovou součástí této úlohy bude podpora úzkých vztahů s celou řadou organizací, včetně organizací na místní úrovni, které pomáhají prosazovat respekt a porozumění a podporují celospolečenskou mobilizaci při prosazování a ochraně hodnot a základních zásad EU.

Agentury EU, zejména **Agentura pro základní práva** (FRA), poskytují klíčové podklady pro činnost na úrovni EU. Sběr a analýza údajů, včetně spolehlivých a srovnatelných údajů

⁸⁰ [Závěry Rady o boji proti rasismu a antisemitismu](#), 2.3.2022.

⁸¹ Do této práce bude zapojen také koordinátor Komise pro dialog mezi Evropskou komisí a církvemi, náboženskými sdruženími nebo komunitami, jakož i filozofickými a nekonfesními organizacemi podle článku 17 Smlouvy o fungování EU.

týkající se rovnosti⁸², jsou nezbytné pro hlubší informovanost a lepší pochopení současných hrozeb. Další klíčovou úlohou je podpora a monitorování národních akčních plánů v oblasti antisemitismu, antirasismu, rovnosti Romů, začleňování a účasti a rovnosti LGBTIQ osob. Komise prozkoumá, jak maximalizovat potenciál agentury FRA přispět k úsilí EU o pomoc v boji proti nenávisti, včetně vytvoření společné metodiky pro zaznamenávání antisemitských incidentů.

Náboženská sdružení mohou také působit jako významní aktéři, pokud jde o komunity a mezi nimi. **Dialog podle článku 17 mezi orgány EU a církvemi, náboženskými sdruženími a filozofickými a nekonfesními organizacemi** představuje dobře zavedené fórum pro setkávání různých vyznání. Ve světle rostoucích obav z náboženské nesnášenlivosti je práce v rámci dialogu podle článku 17 ještě důležitější, protože může být důvodem pro zkoumání způsobů, jak posílit toleranci a podpořit respekt k náboženským a nekonfesním komunitám.

Jedním z cílů vnější činnosti EU je také podpora povědomí o významu rozmanitosti a boj proti nenávisti. Mezi **programy v partnerských zemích**, které podporují rovnost, začlenění a respektování rozmanitosti a které jsou podporovány EU a realizovány občanskou společností v klíčových partnerských zemích, patří tematický program Globální Evropa – lidská práva a demokracie⁸³.

Boj proti nenávisti je celosvětovým problémem a mezinárodní spolupráce je nutností.

Ačkoli je naší hlavní odpovědností boj proti nenávisti a ochrana lidských práv uvnitř EU, je naší odpovědností i zájmem posílit vnější činnost EU v této oblasti. Všechny strategie Unie v oblasti rovnosti a strategie EU pro boj proti antisemitismu zahrnují zvláštní opatření zaměřená na boj proti nenávisti a diskriminaci na celosvětové úrovni. EU je jedním z nejaktivnějších globálních aktérů na multilaterální úrovni, například v OSN a Radě Evropy, při prosazování svobody náboženského vyznání a přesvědčení⁸⁴, přičemž má zvláštního vyslance pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU. Pracuje také prostřednictvím dialogů a akcí v partnerských zemích ve spolupráci s partnerskými vládami, místními zúčastněnými stranami, organizacemi občanské společnosti a náboženskými subjekty. Úzká spolupráce s osobami odpovědnými za prosazování práv na celosvětové, regionální a národní úrovni⁸⁵ posiluje důvěryhodnost a účinnost činnosti EU v rámci Unie i mimo ni: Komise a vysoký představitel posílí svou angažovanost a síť na všech úrovních, přičemž využijí diplomatickou činnost EU a konkrétní opatření a vnější partnerství. Účast EU v Mezinárodní alianci pro připomínání holocaustu umožňuje užší spolupráci v oblasti boje proti popírání holocaustu a předcházení rasismu, xenofobii a antisemitismu.

Instituce EU, jejich pracoviště a zaměstnanci dodržují nejvyšší standardy v oblasti boje proti diskriminaci a nenávisti. Pro Komisi je to hlavní prioritou a aktualizovaný akční plán Komise pro rozmanitost a začleňování na období 2023–2024 bude sloužit jako hlavní bod interní politiky v oblasti lidských zdrojů, etiky a komunikace.

⁸² Za tímto účelem Komise spolupracuje s agenturou FRA při koordinaci práce podskupiny pro údaje o rovnosti v rámci skupiny na vysoké úrovni pro otázky rovnosti, nediskriminace a rozmanitosti.

⁸³ Společné sdělení „Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024“, [JOIN \(2020\) 5 final](#), 25.3.2020. Nyní je otevřena nová výzva k předkládání návrhů zaměřená na podporu svobody náboženského vyznání – [Výzvy k předkládání návrhů a nabídek \(europa.eu\)](#).

⁸⁴ Viz také Akční plán z Rabatu o zákazu podpory národní, rasové nebo náboženské nenávisti.

⁸⁵ Například zvláštní zpravodaj OSN pro svobodu náboženského vyznání a víry, Komisař Rady Evropy pro lidská práva a jeho zvláštní zástupce pro antisemitské, protimuslimské a jiné formy náboženské nesnášenlivosti a zločiny z nenávisti.

Komise:

- poskytne **vyslancům** výslovný mandát k prohloubení koordinace, a to i prostřednictvím konkrétních projektů financovaných EU, a k maximalizaci potenciálu politik EU v boji proti nenávisti, a to jak online, tak přímo,
- dne 19. prosince 2023 uspořádá **zvláštní zasedání** podle článku 17 o **mezináboženském dialogu**.

6. ZÁVĚR

„Oběti nejvíce nebolí krutost utlačovatele, nýbrž mlčení přihlížejících.“

Elie Wiesel, nositel Nobelovy ceny, přeživší holocaustu

EU se zrodila z odhodlání sjednotit se v době po válce na hodnotách, které jsou jádrem inkluzivní, rozmanité a demokratické společnosti. Vzhledem ke dvěma válkám v našem sousedství a každodenním důkazům o rozdělení, které se dostává do našich domovů a komunit, musí Evropa ukázat své odhodlání tyto hodnoty respektovat a podporovat.

Na začátku roku 2024 uspořádá Komise konferenci na vysoké úrovni proti nenávisti s vysoce důležitými účastníky, kteří se zabývají bojem proti nenávisti a diskriminaci. Otevře **celoevropský prostor pro dialog a usmíření**, který umožní posunout se od nenávisti a rozdělení ke společnému sdílení našich evropských hodnot rovnosti a úcty k lidským právům a důstojnosti. Za tímto účelem bude Komise na evropské úrovni také sdružovat občany z celé EU, zejména mladé lidi, osoby s rozhodovací pravomocí, odborníky a členy nejvíce postižených komunit. Výsledkem těchto evropských dialogů o usmíření by měla být doporučení, jakým způsobem budovat mosty mezi rozdělenými komunitami a naplňovat motto EU „Jednota v rozmanitosti“. Komise bude vybízet členské státy, aby organizovaly podobné dialogy na vnitrostátní úrovni i mimo ni.

Nenávist je v Evropské unii i na celém světě nepřijatelná. Politici, veřejně činné osoby i občané ze všech společenských vrstev by měli být připraveni vystoupit a ozvat se. Nesmíme nechat nikoho na pochybách o našem odhodlání nejen chránit naše hodnoty, ale také udělat vše, co je v našich silách, abychom je uvedli do praxe. Ochrana ohrožených osob před nenávistí má zásadní význam pro ochranu naší společnosti a našeho způsobu života. Společnými silami může EU toto odhodlání prokázat a vyzvat všechny Evropany, aby se postavili nenávisti a zasazovali se o rovnost, začlenění a respekt.